

Dato: 01.02.2018

Merknadsbehandling: Planprogram for detaljregulering veg til havn og havn – Høybukta vest

Statens vegvesen

KYSTVERKET

Sør-Varanger kommune

Innhold

1 Sammendrag	2
2 Høringen.....	2
3 Merknader mottatt ved offentlig ettersyn.....	2
3.1 Merknader fra offentlige aktører.....	2
3.2 Merknader fra private aktører.....	6
4 Endringer etter offentlig ettersyn	8
4.1 Plan- og influensområde.....	8
4.2 Planstatus for området	8
4.3 Alternativer som foreslås utredet.....	8
4.4 Ikke-prissatte konsekvenser	8
4.5 Øvrige konsekvensutredninger/tema som skal behandles i planbeskrivelsen	9
4.6 Planprosess og medvirkning	9

1 Sammendrag

Fra private høringsparter er det stor skepsis til vestre adkomstalternativ, da det vil ødelegge friluftslivet i Tusenvika. Det er også generell motvilje til utbygging av Høybukta vest, da det vil ødelegge mulighetene for friluftsliv i området.

Fra offentlige høringsparter er det innspill til planprogrammet, bl.a. flere tema som bør konsekvensutredes. Detaljene framgår av merknadsbehandlingskap. 4. Øvrige innspill dreier seg om vannforskriften, kartlegging av naturmangfold, høyderestriksjoner og forholdet til eventuell plan på Pulkneset.

Det er også kommentert at beskrivelse av havnearealer savnes, at forslag til planområde bør vurderes nærmere, og at ett fast influensområde ikke nødvendigvis er hensiktsmessig.

2 Høringen

Planoppstart med høring av planprogram ble varslet med annonse i Sør-Varanger Avis og brev til berørte parter og offentlige organer 30. juni 2017. Høringsfrist var satt til 25. august 2017.

I høringsperioden ble det gjennomført et åpent møte 16. august med ca 30 fram møtte. Det ble også gjennomført åpen kontordag samme dag, samt møte med Forsvarsbygg og reinbeitedistrikt 5A og 5C - Beahceveai/Pasvik. Det lyktes ikke å få til møte med Reinbeitedistrikt 4/5 B – Cizášnjarga-Sállan/Spurvneset/Skoogerøya i løpet av høringen.

Planprogrammet er oversendt finske myndigheter etter Espoo-konvensjonen artikkel 3. Deres uttalelse, samt uttalelse fra Grensevassdragskommisjonen, kom inn 31. januar 2018.

3 Merknader mottatt ved offentlig ettersyn

3.1 Merknader fra offentlige aktører

Fiskeridirektoratet

- Det er ingen registreringer av bruks- eller ressursområder i eller nær planområdet men viser til direktoratets kartløsning for kystnære fiskeridata.
- Det kan finnes gytefelt for torsk som må hensyntas. Verifisering av gytefelt pågår men områder i Varangerfjorden gjenstår.
- Ikke kjent med spesielle samiske fiskeriinteresser i området, men anbefaler at det i konsekvensutredningen gjøres vurderinger i forhold til eventuelle samiske fiskeriinteresser.

Kommentar fra Statens vegvesen

Gytefelt for torsk og samiske fiskeriinteresser (jf. merknad fra Sametinget) blir utredet i konsekvensutredningen.

Avinor

- Avinor viser til høyderestriksjoner, og ber om at disse tas inn i bestemmelsene.
- Planområdet må også vurderes med hensyn til byggerestriksjoner for flynavigasjonsanleggene.
- Planområdet ligger utenfor gjeldende flystøysoner.

Kommentar fra Statens vegvesen

Ut fra høyderestriksjonskartet er maksimal høyde på faste eller midlertidige konstruksjoner i planområdet 130,9 m.o.h. Høydebegrensningene tas inn i planbestemmelsene.

Finnmark fylkeskommune

- Fylkeskommunen minner om at universell utforming og estetikk er grunnleggende premisser og krav i utformingen av plandokumentene.
- Er generelt tilfreds med planprogrammet.
- Vannforekomster innenfor planområdet og innenfor influensområdet må vurderes etter vannforskriften § 12.
- Området er tidligere befarat for kulturminner, men fylkeskommunen ønsker å gjøre en ny befaring høsten 2017, da det er sannsynlig at det kan finnes automatisk fredede kulturminner som ikke er påvist tidligere.

Kommentar fra Statens vegvesen

Vannforskriftens bestemmelser blir ivaretatt i den videre planleggingen jf. også merknad fra Fylkesmannen. De øvrige innspill tas til etterretning.

Sametinget

- Forslag til planområde er for lite til å fange opp konsekvensene av planlagte tiltak for samiske interesser. Dette fordi KVVU har slått fast at E6 skal utbedres fra Hesseng til Høybukta vest, med antydning ny trasé forbi Høybuktskyrene/Nuvvosjeaggi. Reinens atkomst til Tømmerneset gjennom den smale passasjen i Høybukta er svært viktig. Dette området bør derfor inngå i planområdet.
- Opplegget for konsekvensutredning for temaet reindrift er godt, men må også belyse virkningen av inngrep innenfor hver av berørte reinbeitedistrikter.
- Følgesekvenser av annen utbygging på Tømmerneset må vurderes. Beitetap kan bety at noen må slutte i næringen.
- Sametinget ber om at temaet samisk fjordbosetting, utmarksbruk og sjølaksefiske tas med i planprogrammet.
- Det er behov for ny befaring av samiske kulturminner i planområdet. Denne kan gjøres høsten 2017.
- Beskrivelse av hva konsekvensutredning for samiske kulturminner skal omfatte. Det forutsettes at kulturminneundersøkelsene gjennomføres først.

Kommentar fra Statens vegvesen

Kulepunkt 1 baserer seg på at det i KVVU ble skissert en omlegging av E6 fra adkomst Høybukta vest, over Nuvvosjohka/Noselva, via Høybuktknoen til Hesseng. En eventuell utbedring/omlegging av E6 er ikke del av denne planprosessen. Når det eventuelt blir aktuelt, vil utbedringen/omleggingen skje fra Høybuktknoen til Hesseng. Merknaden tas derfor ikke til følge.

For de øvrige kulepunkter tas Sametingets merknader til følge, bl.a. ved at temaet samisk fjordbosetting, utmarksbruk og sjølaksefiske tas med som eget utredningstema.

Finnmarkseiendommen

Det forutsettes at planforslaget utarbeides i henhold til Sametingets retningslinjer for endret bruk av utmark. Det bør søkes opsjon på området for å sikre at ikke andre interesser kommer i konflikt med tiltaket.

Kommentar fra Statens vegvesen

Merknadene tas til etterretning. Spørsmålet om opsjon blir behandlet særskilt, utenom planprogrammet.

Forsvarsbygg

- Forsvaret har festeavtale med Finnmarkseiendommen for Høybuktknoen skyte- og øvingsfelt. Det forutsettes at dette blir sentralt i beskrivelsen av interesser i planområdet.
- Planområdet brukes som lett øvingsområde for Forsvaret, uten skarp ammunisjon. Den delen av Høybukta som ikke bygges ut, ønsker Forsvaret fortsatt å benytte.
- Det er Forsvarsdepartementet som godkjenner frigivelse av området til annet formål.
- Sprengningsfelt som ligger i sjøkanten ved Kvalbuktneset (utenfor planområdet) må flyttes til «Vestfeltet» ved utbygging. Kostnadene må dekkes av utbygger.
- Forsvaret vil ikke godta en utbygging av både Pulkneset og Høybukta vest. Planene for Pulkneset må skrinlegges dersom Høybukta vest godkjennes. Høybukta vest er et bedre alternativ enn Pulkneset.
- Det kan være aktuelt for Høybuktknoen leir og flyplassen å koble seg på en ev. ny vannledning til planområdet dersom traséen passerer Høybuktknoen.

Kommentar fra Statens vegvesen

Merknadene tas til etterretning. I høringsperioden hadde Statens vegvesen møte med Forsvarsbygg hvor de samme momenter ble diskutert.

Fylkesmannen i Finnmark

- Viser til at konsekvensutredningen for naturmangfold må være slik at den danner et tilfredsstillende grunnlag for vurdering og vektlegging av naturmangfoldlovens miljørettslige prinsipper, og lister opp krav til utredningen. Veileder T-1554 B bes lagt til grunn i det videre arbeidet.
- Det er viktig å sette av arealer for dumping av overskuddsmasser, enten i kommuneplanens arealdel eller i reguleringsplan.
- Samfunnssikkerhet må ivaretas i planprosessen. Bl.a. bør flysikkerhet, elektromagnetisk stråling, forsvarets øvingsområde, stormflo/havnivåstigning, kvikkleire, skred og flom vurderes i en risiko- og sårbarhetsanalyse.
- Forholdet til verdiene i strandsonen må vurderes.
- Retningslinjer T-1442/2016 skal legges til grunn for arealplanlegging. Støy bør utredes dersom kommunen har grunn til å tro at støynivåene overskrider nedre grense for gul sone i retningslinjene.
- Vannforskriften setter rammen for forvaltning av vann i Norge. Vannforekomster må tilstandsvurderes før tiltak, og effekter som følge av tiltaket må sannsynliggjøres.

Kommentar fra Statens vegvesen

Merknadene tas til etterretning. Punktet om massedeponering blir justert i henhold til Fylkesmannens og kommunens merknader.

Sør-Varanger kommune

- Formelt oppstartmøte er ikke avholdt, dette bes fulgt opp.
- Manglende kommunikasjon ved oppstart vanskeliggjorde kommunens informasjonsprosess.
- Viser til ny forskrift om konsekvensutredninger, og forutsetter at planprogrammet utformes iht. kravene før oversendelse til kommunen.
- Begrenset beskrivelse av havna: Gjennomgående krav til havneareal fra KVU og KS1 må beskrives, bl.a. areal til havneforhold, krav til maritime forhold, hvilke havneelementer som skal inngå og dimensjoneringskriterier for disse.
- Det bør beskrives hvordan de arealpolitiske føringene i kap. 4 skal håndteres i planarbeidet. Planstatus i sjø mangler. Reguleringsplan for deler av Korsfjorden og Bøkfjorden, samt pågående planarbeider i området bør beskrives.
- Misvisende å framstille et areal på 280 daa som havneområde når arealbehovet oppgis til 1000 daa. Det må sikres at jernbaneterminalen vil fungere sammen med øvrige havnearealer. Den bør prosjekteres på skisseprosjektnivå.
- Følgende tema bør inngå i konsekvensutredningen:
  - Samfunnsmessige forhold, bl.a. retningslinjer for samordna bolig-, areal- og transportplanlegging
  - Støy og vibrasjoner
  - Forurensing, i anleggs- og driftsfasen
  - Teknisk infrastruktur; vann, avløp, elkraft
  - Massehåndtering, behov for massedeponi.

Kommentar fra Statens vegvesen

Merknad vedr. oppstartmøte og referat fra dette er tatt til etterretning, og fulgt opp i møte med kommunen.

Vi beklager at informasjonsflyten fra vår side til kommunen var for dårlig da oppstart ble varslet.

Beskrivelse av havn er oppdatert.

Planprogrammets kap. 5 er omskrevet slik at det framgår at øvrige temaer skal behandles etter KU-forskriften.

Det finske miljøministeriet/Ympäristöministeriö

Miljøministeriet har hatt saken til høring i Finland. De konkluderer med at Finland vil delta i konsekvensutredninger for tiltak som kan ha grenseoverskridende miljøvirkninger (EIA – Environmental Impact Assessment). Ifølge Miljødirektoratet innebærer dette at de ønsker å være høringspart i plansaken, og delta i den videre prosessen på lik linje med norske aktører.

Kommentar fra Statens vegvesen

Miljøministeriets beslutning tas til etterretning.

Den norsk-finske grensevassdragskommisjonen

Konsekvensutredningene må utrede og belyse alle de planlagte tiltakenes påvirkninger på:

- De felles laksebestander og sjøørreten i alle deler av fiskenes livssyklus
- Konsekvensene for skoltekulturen
- Oppfylle utredningskravene i vannforskriften/EUs vanndirektiv.

Kommentar fra Statens vegvesen:

Konsekvenser for anadrom laksefisk vil inngå i naturmangfoldsutredningen. Vannforskriften blir ivaretatt. Konsekvenser for skoltlesamisk kultur blir tatt inn i planprogrammet.

3.2 Merknader fra private aktører

Oddbjørn Jerijærvi

- Området har sannsynligvis liten betydning for hekkende sjøfugl.
- Området, med Steinskjæret som sentrum, er en av de største lokaliteter for overvintrende rødlistede sjøfugler i kommunen.
- Kartleggingen bør utvides slik at man får oversikt over rødlistede sjøfuglbestander gjennom et helt år.

Kommentar fra Statens vegvesen

Innspillet tas inn i naturmangfoldvurderingen.

Astrid Larsen

Larsen blir kraftig berørt av tiltaket. De benytter området hele året, og har brukt området til laksefiske, bærplukking og rekreasjon. De har også hatt kostnader, delt med GSV for vedlikehold av veien fra E6 til hytta.

Området er en perle i Sør-Varanger som burde vært fredet.

Kommentar fra Statens vegvesen

Flere fritidseiendommer og friluftsområder blir berørt av en eventuell utbygging. Innspillet tas til orientering.

Astrid Pettersen

Pettersen har eiendom i Tusenvika. Hun viser til at det i området er mange med boliger og fritidseiendommer som blir berørt. Det er også beiteområde for rein. Myndighetene bør heller finne områder hvor det ikke er fritidsboliger som blir berørt.

Kommentar fra Statens vegvesen

Flere fritidseiendommer og friluftsområder blir berørt av en eventuell utbygging. Innspillet tas til orientering.

Wenche Henninen

Henninen har en ny hytte i Fiskebukta. Henninen beskriver området som stille og fredelig med gode turmuligheter og et rikt fugleliv. Prosjektet vil ødelegge et friluftsområde som er lett tilgjengelig.

Det vestre alternativet for atkomstveg vil berøre flest hytter og hus. Det østre alternativet vil berøre færrest. Hun spør også om det er mulig å ha hytter og hus i området dersom havna blir en realitet. Ønsker flere åpne møter slik at det er mulig å komme med spørsmål og innspill.

Kommentar fra Statens vegvesen

Flere fritidseiendommer og friluftsområder blir berørt av en eventuell utbygging. Innspillet tas til orientering. Vi ønsker å legge vekt på god kommunikasjon både med berørte og generelt, i løpet av planprosessen.

Torbjørn og Shirley Leiros

Har vært bruker av området i 17 år. En havneutbygging vil ødelegge et sentrumsnært, attraktivt, trygt og lett tilgjengelig turområde. Det bør heller bygges østover fra Høybukta ut mot Pulkneset hvor det er færre som blir berørt.

Vil en eventuell utvidelse av Høybukta vest gå vestover, eller østover?

Plassbehov for framtidig jernbane?

Hvor mange meter kaiplass sammenliknet med utbygging mot Pulkneset?

Mener det er galt å vurdere vestre alternativ for atkomst da den berører mange hytter bare for å få en litt bedre stigningsprosent.

Hyttas bruksverdi vil falle mye. Hvilke rettigheter har man til å kjøpes ut.

Kommentar fra Statens vegvesen

Flere fritidseiendommer og friluftsområder blir berørt av en eventuell utbygging. Utformingen av området mht. kaier og jernbane er vanskelig å detaljere i dag, da dette vil utvikles over mange år. Det er ikke planlagt utvidelser ut over de 1000 daa som ligger i konseptvalgutredningen. Innspillet vedr. vestre traséalternativ tas til orientering. Grunneiere har rettigheter etter plan- og bygningsloven, men en vedtatt reguleringsplan gir tiltakshaver rett til erverv av eiendommer.

Klaus Berge

Berge har fritidseiendom i Tusenvika. Han er ikke negativ til havna, men ønsker at østre alternativ for atkomst skal velges. Både midtre, og særlig vestre, alternativ vil ødelegge for fritidseiendommene og friluftslivet i Tusenvika.

Helst burde havna flyttes til et annet sted i kommunen.

Kommentar fra Statens vegvesen

Flere fritidseiendommer og friluftsområder blir berørt av en eventuell utbygging. Innspillet vedr. traséalternativ for adkomst tas til orientering.

Inger Christiansen

Christiansen har fritidseiendom i Tusenvika. Bygging av veg og havn i området vil ødelegge området som hytte- og rekreasjonsområde. Området er mye brukt pga. nærheten til Kirkenes.

Kommentar fra Statens vegvesen

Flere fritidseiendommer og friluftsområder blir berørt av en eventuell utbygging. Innspillet tas til orientering.

Katrine Tverland

Tverland har fritidseiendom i Tusenvika, og vil bli direkte berørt av vestre alternativ for atkomst. Hun spør hvor mye påvirkning hytteeierne har, og hva som tenkes gjort de de hyttene som blir berørt.

Kommentar fra Statens vegvesen

Flere fritidseiendommer og friluftsområder blir berørt av en eventuell utbygging. Grunneiere har rettigheter etter plan- og bygningsloven, men en vedtatt reguleringsplan gir tiltakshaver rett til erverv av eiendommer.

Wenche Riise

Wenche og Pål Riise har hytte i Tusenvika. De blir direkte berørt av vestre alternativ for atkomst. Riise kaller Tusenvika for «Millionvika» og beskriver stedet som et paradys og fristed. De har hatt hytta i 13 år. Det vil være en katastrofe å miste en så stor og viktig del av livet deres.

Kommentar fra Statens vegvesen

Flere fritidseiendommer og friluftsområder blir berørt av en eventuell utbygging. Innspillet tas til orientering.

Adv. Geir Haugen på vegne av Pasvik reinbeitedistrikt

Uttalelsen ble registrert inn 9. november 2017. Reindriften har sterk beskyttelse i folkeretten mot inngrep, og myndighetene, ev. domstolene vil ta stilling til folkerettspørsmålet. Sumvirkninger av tidligere inngrep i distriktet må beregnes og ses i sammenheng med planlagte inngrep. Sumvirkningene må analyseres, og det må undersøkes om tiltaket fører til om noen må slutte i reindriftsnæringen. Haugen viser videre til oreigningsloven § 15 mht. dekning av utgifter til juridisk og teknisk bistand.

Kommentar fra Statens vegvesen

Reindriftnutredningen legges opp på samme måte som for kommunedelplanen for Tømmernes. Akkumulerte virkninger skal også beregnes.

4 Endringer etter offentlig ettersyn

4.1 Plan- og influensområde

Det er tatt inn to nye avsnitt på slutten av kap. 3.2 som beskriver planområdet i sjø.

Det er lagt til et nytt kap. 3.5 som beskriver dimensjoneringen av havnearealer. Kart over foreslått planområde er endret. Kart over influensområde er tatt ut.

4.2 Planstatus for området

Det er lagt inn ny tekst i kap. 4.6 som oppdaterer planstatus i og utenfor planområdet.

4.3 Alternativer som foreslås utredet

Kapittel 5.1 var dårlig utformet i forslaget til planprogram. Dette er nå skrevet om.

4.4 Ikke-prissatte konsekvenser

Kapittel 5.3 har fått oppdaterte beskrivelser på kap. 5.3.2 (naturmangfold), samt ny tekst om samisk fjordbosetting, utmarksbruk og sjølaksefiske under kap. 5.3.5 Naturressurser. Det er også satt inn ny tekst om skoltksamisk kulturutøvelse og næringsutøvelse.

4.5 Øvrige konsekvensutredninger/tema som skal behandles i planbeskrivelsen

Det er satt inn nytt kapittel 5.4 Øvrige konsekvensutredninger, som omfatter risiko- og sårbarhetsanalyse, samfunnsmessige konsekvenser, støy og vibrasjoner, forurensing og deponering av masser.

4.6 Planprosess og medvirkning

Kap. 7 er redigert fordi planprosessen går over i ny fase.